

VAKANTIEKAMP LICHT EN LUCHT

Sociale veiligheidsprotocol

Vakantiekamp Licht en Lucht TVB

Omgangsregels

Iedereen die het kamp bezoekt onderschrijft de doelstellingen en filosofie van Vakantiekamp Licht en Lucht TVB en houdt zich aan de omgangsregels die hieronder zijn opgeschreven.

Wij vinden afspraken over de manier van omgaan met elkaar belangrijk, omdat iedereen zich prettig en veilig moet kunnen voelen. Dit kan alleen als je elkaar in je waarde laat en elkaar met respect behandelt. Dit betekent dat wij op ons kamp alle vormen van ongelijkwaardige behandeling zoals, pesten, machtsmisbruik, discriminerende, racistische, seksistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten, ontoelaatbaar vinden.

Wij vragen van alle medewerkers, kinderen, hun ouders of andere bezoekers, dat zij meewerken aan het naleven van de omgangsregels. Niet alle zaken die anderen kunnen kwetsen, kunnen we in regels verwoorden. Dan zouden het er veel te veel worden. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat als iets niet genoemd wordt, dit wel toelaatbaar is.

Onze omgangsregels:

1. Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee.
2. Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
3. Ik val de ander niet lastig, ik vecht niet, bedreig de ander niet, ik neem geen wapens mee.
4. Ik berokken de ander geen schade.
5. Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.
6. Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
7. Ik negeer de ander niet.
8. Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
9. Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
10. Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht.
11. Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.
12. Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik een ander om hulp.
13. Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt erop aan en meldt dit zo nodig bij het bestuur.

Feedback geven is heel belangrijk, maar doe het goed!

Wij vinden jouw mening heel belangrijk, en willen graag weten hoe jij het kamp ervaart. Kost het je veel of weinig moeite om uit te vinden wat er van je verwacht wordt? Wordt je voldoende geholpen? Vind je dat je voldoende ruimte krijgt om jezelf te zijn en activiteiten te organiseren die bij je passen?

Vertel het ons! Alleen door jouw ervaringen met ons te delen, kunnen we het kamp (nog) beter en leuker maken.

We evalueren met elke kampmedewerker op de vrijdag van de laatste kampweek dat je meegaat. Dat gebeurt door een bestuurslid en een lid van de hoofdleiding. Wij proberen feedback op jou te geven, en vinden het fijn als jij ons jouw feedback vertelt.

Probeer dat op een respectvolle manier te doen. We zijn allemaal vrijwilligers, en iedereen probeert er het beste van te maken.

Zit je iets dwars, krop het dan niet op tot die laatste vrijdag. Erger je je aan een andere kampleider, spreek hem of haar er op aan. Gebruik daarbij de volgende spelregels:

- spreek van uit je zelf: "Ik heb..."

- wees concreet over de rol van de ander: "ik zag dat je probeerde mensen enthousiast te maken voor activiteit X, maar had het gevoel dat je mij dwong om mee te doen, terwijl ik net daarvoor had aangegeven daar geen zin in te hebben." Dat klinkt heel anders dan: "Ik kan nooit eens doen wat ik zelf wil doen." – met zo'n uitspraak kan iemand die jou net een paar dagen kent, heel weinig.

- Probeer een suggestie te doen voor verbetering. Vertel hoe het anders kan.

- Ga nooit roddelen. Het kan best gebeuren dat je een andere kampleider niet durft aan te spreken. Omdat hij/zij niet open lijkt te staan voor kritiek, of omdat hij/zij al jaren kampleider is en jij voor het eerst en je het gevoel hebt dat het aan jou ligt dat iets niet gaat zoals jij het zou willen. Probeer in dat geval naar de hoofdleiding te stappen, of desnoods naar het aanwezige bestuurslid. Wij zijn pas tevreden als we allemaal een leuke kampweek hebben.

Gedragcode (vrijwillige) medewerkers Licht en Lucht TVB

Veel grenzen in het contact tussen medewerkers en deelnemers aan het kamp (individueel ook: “het kind” en gezamenlijk: “de kinderen”) zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen nooit exacte grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel kinderen is betrokkenheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen (jong)volwassen medewerkers en kinderen, die bij ons komen, absoluut ontoelaatbaar zijn!

Naast kinderen in de basisschoolleeftijd die deelnemen aan het kamp, kent het kamp ook Kampassistenten jonger dan 18 jaar. Ookal vervullen zij een begeleidersrol en is deze Gedragcode op hen onverkort van toepassing, zij zijn net zo goed kind als de deelnemers en overal waar in deze gedragcode over “het kind” of “de kinderen” wordt gesproken, worden ook zij bedoeld.

In art. 249 van het Wetboek van Strafrecht staat: Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met *gevangenisstraf* van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie. Daarnaast is iedere vorm van seksuele toenadering met jeugdigen beneden de 16 jaar verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 244, 245, 247, 248a, 249). Het maken van afbeeldingen van seksuele gedragingen van iemand die nog geen 18 jaar is, is ook verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 240b).

Daarom hebben wij als Stichting Licht en Lucht afd. Thomas-Vredes-Buitenveldert voor al onze (vrijwillige) medewerkers een gedragcode opgesteld. Wanneer je bij ons komt werken, als vrijwilliger of stagiair(e), kortom: als begeleider, vragen wij je om je akkoord te verklaren met deze gedragcode. Hiermee verklaar je dat je de gedragcode kent en niet tegen de gedragcode in zult handelen.

1. De begeleider moet zorgen voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het kind zich veilig en gerespecteerd voelt.
2. De begeleider onthoudt zich ervan het kind te bejegenen op een wijze die het kind in zijn waardigheid aantast.
3. De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van het kind dan functioneel noodzakelijk is. De begeleider ontvangt het kind niet bij hem of haar thuis.
4. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag ten opzichte van het kind. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen begeleider en het kind tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel grensoverschrijdend gedrag.

5. De begeleider mag het kind niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
 6. De begeleider zal tijdens trainingdagen, instructiebijeenkomsten, het kamp en de reis er naartoe zeer terughoudend en met respect omgaan met kinderen en de ruimtes waarin zij zich bevinden.
 7. De begeleider heeft de plicht het kind naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij het kind is betrokken, wordt nageleefd.
 8. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag is hij *verplicht* hiervan *melding te maken* bij het bestuur of de daarvoor door het bestuur aangewezen personen. Bij twijfel kan de begeleider de vertrouwenspersoon benaderen met de kwestie.
 9. De begeleider krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.
 10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met een door het bestuur aangewezen persoon.
- Overtreding van deze code leidt tot de tucht- of klachtenprocedure en kan disciplinaire maatregelen tot gevolg hebben. Wanneer een medewerker wordt verdacht van strafbare feiten van seksueel misbruik van een (of meerdere) kind(eren) zal het bestuur politie/justitie inschakelen.

Deze gedragscode is 11 januari 2012 vastgesteld door het bestuur van de Stichting Licht en Lucht afd. Thomas-Vredes-Buitenveldert (LLTVB).

Meldprotocol seksueel misbruik / ongewenst gedrag Stichting Licht en Lucht afd. Thomas-Vredes-Buitenveldert

Dit protocol beschrijft hoe je moet handelen bij situaties waarin sprake is van (vermoedens van) seksueel misbruik / ongewenst gedrag en hoe en bij wie deze gemeld moeten worden.

Het protocol biedt bescherming aan de melder/degenen die naar het protocol handelen, aan het vermoedelijke slachtoffer en aan degene die beschuldigd wordt. Het protocol geeft ook een verplichting: te handelen op de vastgelegde manier.

Het protocol heeft betrekking op het contact tussen meerderjarige kampeiding (al diegenen die met kinderen/jongeren tot 18 jaar werken/in aanraking komen) en kinderen (zowel deelnemers aan het kamp als minderjarige kampeiding) en op grensoverschrijdende contacten tussen kinderen onderling (inclusief dat tussen minderjarige kampeiding en deelnemende kinderen).

Het bestuur is verantwoordelijk om op een zo zorgvuldig mogelijk en objectieve wijze met elke melding om te gaan. Indien nodig zal het bestuur dan ook een beroep doen op in- of externe deskundigen.

1. Wat is seksueel misbruik?

Wat zegt de wet?

De Nederlandse wetgeving geldt voor iedereen, dus ook voor gebeurtenissen die zich binnen dan wel buiten het vakantiedagkamp van LICHT EN LUCHT TVB afspelen. In het Wetboek van Strafrecht, boek II, titel XIV 'misdrijven tegen de zeden' stellen diverse wetsartikelen bepaalde seksuele gedragingen strafbaar. Deze zijn ook binnen LICHT EN LUCHT TVB allen van kracht. Eén wetsartikel 249 willen we hier met name noemen:

“Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of een geldboete van de vierde categorie”.

Een kampdeelnemer is aan de zorg en waakzaamheid van onze vereniging toevertrouwd. Dit artikel is dus onverminderd van kracht op al diegenen die jeugdleden begeleiden.

Definitie

Er bestaan vele uitingsvormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag van kinderen. Sommige gedragingen zijn door het duidelijke (strafbare) seksuele karakter niet voor tweërlei uitleg vatbaar. Maar bij sommige gedragingen kunnen vloeiende overgangen bestaan tussen wat je wel en wat je

niet als seksueel/ongewenst kunt typeren. Als criterium kan worden gehanteerd: of het welzijn van het kind en zijn lichamelijke en psychische integriteit in het geding zijn.

Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn de 'gevoelens van het kind' en niet de 'gedachten of bedoelingen van de volwassene' bepalend. En hetgeen is verwoord in de zedenparagraaf van het Wetboek van Strafrecht.

Wij richten ons op de preventie van seksueel misbruik binnen onze organisatie. Een breder begrip is seksueel grensoverschrijdend gedrag. Daaronder vallen ook gedragingen die leiden tot seksueel misbruik, of het scheppen van een klimaat waarin misbruik gedijt. We hebben een gedragscode ontwikkeld die elk seksueel grensoverschrijdend gedrag als onacceptabel bestempelt. In de gedragscode gebruiken we deze term. De definitie van seksueel grensoverschrijdend gedrag luidt:

Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale, digitale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene-kind, leiding-kind, e.d.); en/of andere handelingen of gedragingen van een soortgelijke aard als die strafbaar zijn gesteld in het Wetboek van Strafrecht.

Om welke gedragingen gaat het?

In de gedragscode staat duidelijk verwoord welke gedragingen niet zijn toegestaan. Enkele voorbeelden:

- alle seksuele contacten met kinderen tot 18 jaar;
- een seksueel/erotisch geladen sfeer scheppen (ook via afbeeldingen, post, telefoon, sms, e-mail, internet);
- intieme relaties tussen deelnemende kinderen en kampleiding en tussen meerderjarige en minderjarige kampleiding;
- ongewenste aanrakingen.

2. Signaleringstaak medewerkers

Alle medewerkers hebben een taak in het signaleren van (vermoedens van) seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag. We verwachten dat zij niet alleen de grovere vormen serieus nemen, maar ook de zogenaamde 'kleinere' grensoverschrijdingen.

Deze komen het meest voor en zijn vaak een signaal voor een klimaat waarin ernstigere vormen meer kans kunnen krijgen. Wanneer je mildere vormen van grensoverschrijdend gedrag signaleert, verwachten we dat je de betreffende perso(o)n(en) daarop aanspreekt en corrigerend optreedt.

3. Meldplicht bij (vermoedens/signalen) van seksueel misbruik

Iedereen die seksueel misbruik vermoedt, of erover hoort, is **verplicht dit te melden** bij het bestuur (of door een door het bestuur daarvoor aangewezen persoon, bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon).

Wanneer medewerkers twijfelen over de ernst of het terecht zijn van een vermoeden, geldt een *consultatieplicht* bij de *vertrouwenspersoon* die zij om advies kunnen vragen. Indien medewerkers (vermoedens van) seksueel misbruik direct uiten bij hun leidinggevende, gaat deze niet zelf tot

handelen over, maar schakelt die het bestuur in. De contactgegevens van de vertrouwenspersoon staan gedurende de kamperperiode op www.licht-en-lucht.nl.

De meldplicht overstijgt alle andere belangen die in het geding zouden kunnen zijn, zoals de wens tot geheimhouding bij het slachtoffer.

Het is niet aan medewerkers, en ook niet aan de vertrouwenspersoon om aan waarheidsvinding te doen; dit kan een eventueel juridisch traject verstoren. Het doel van de vertrouwenspersoon is dat de hulpvrager of melder zich ondersteund voelt bij eventuele vervolgstappen. Let wel: een melding is géén beschuldiging!

Na een melding wordt zorgvuldig en objectief onderzocht wat er aan de hand is. Er is oog voor zowel de privacy en belangen van het vermoedelijke slachtoffer als die van de beschuldigde.

Het bestuur laat zich desgewenst adviseren door (externe) deskundigen over verdere handelwijzen:

- gesprek met beschuldigde;
- informatief gesprek met de politie;
- instellen calamiteitenteam;
- in gang zetten meldprocedure;
- aangifte bij politie;
- voorlopige maatregelen t.a.v. de vermoedelijke pleger/beschuldigde;
- veiligstellen en opvang van het slachtoffer;
- informatie aan betrokkenen;
- nazorg.

4. Voorlopige zwijgplicht na een melding

Naast de meldplicht geldt een *voorlopige zwijgplicht* voor het bestuur, de melder en medewerkers binnen de organisatie ten opzichte van derden. Natuurlijk kunnen deze betrokkenen zich wel uiten bij de vertrouwenspersoon.

Een voorlopige zwijgplicht is nodig zodat er niet meer personen bij een zaak worden betrokken dan voor een zorgvuldige behandeling noodzakelijk is. Er moet worden voorkomen dat geruchten ontstaan en iemand al bij voorbaat als 'schuldig' wordt bestempeld. De zwijgplicht is ook belangrijk om te zorgen dat een eventuele strafrechtelijke procedure niet wordt belemmerd.

5. Hoe te handelen bij vermoedens of feiten rond seksueel misbruik

Er zijn vele signalen die op seksueel misbruik kunnen duiden, maar het belangrijkste signaal is misschien wel: *ik heb het gevoel dat er iets niet klopt.*

Ga bij jezelf het volgende na en probeer alleen feiten te benoemen:

- Wanneer begon de ongerustheid? Waardoor? Wat is er precies gebeurd?
- Om welke signalen gaat het? Wanneer doen ze zich voor?
- Zijn er geleidelijke of plotselinge gedragsveranderingen? Hoe lang is dit al aan de hand?

Het kan ook zijn dat een jeugdlid je spontaan vertelt over het misbruik, een ouder zijn zorgen naar je uitspreekt, of dat je het zelf ter plekke constateert.

DOEN

- Zorg voor de veiligheid van het kind/de jongere.
- Als je iemand op heterdaad betrapt:
 - Laat het slachtoffer niet alleen;
 - Meld het onmiddellijk aan de hoofdleiding of het bestuurslid dat bereikbaarheidsdienst heeft voor calamiteiten;.
 - Als de situatie bedreigend is: bel 112 zodat de politie kan ingrijpen;
- Bij heterdaad: laat de toestand zoveel mogelijk onaangeroerd in verband met eventueel sporenonderzoek. Bel de zedenpolitie (112), meld waarover het gaat en vraag om instructies.
- Stel zo weinig mogelijk vragen. Luister en stel het kind op zijn/haar gemak.
- Schrijf alles zo letterlijk en feitelijk mogelijk op, ook de vragen die je hebt gesteld.
- Vertel dat je verplicht bent het verhaal aan het bestuur te melden, maar dat er geen stappen buiten medeweten van het slachtoffer om worden genomen.
- Meld het vermoeden direct bij de Hoofdleiding en het bestuur.
- Blijf beschikbaar voor het kind/de jongere en blijf de normale begeleiding bieden.

LATEN

- Handel nooit op eigen houtje!
- Hoor het vermoedelijke slachtoffer niet uit. Het uithoren van het vermoedelijke slachtoffer en/of het spreken met contactpersonen van het vermoedelijke slachtoffer kan een eventueel juridisch traject verstoren. Het is niet aan de medewerker om aan waarheidsvinding te doen!
- Neem bij een vermoeden nooit zelf contact op met de vermoedelijke pleger, ook niet als het een collega is. De beste manier om het misbruik te stoppen en aan te pakken, is een objectief en een officieel onderzoek.
- Denk aan de (voorlopige) zwijgplicht!
- Beloof nooit geheimhouding, ook niet wanneer een slachtoffer erom vraagt.

=====